

RICHTVRAGEN VOOR EEN INCLUSIEF VRIJWILLIGERSBELEID

Een inclusief vrijwilligersbeleid beschrijft de stappen die je als organisatie zet om alle vrijwilligers op een inclusieve en gelijkwaardige manier te behandelen. Met een beleid op papier draag je als organisatie uit dat je inclusief vrijwilligerswerk belangrijk vindt en dat er met alle vrijwilligers omgegaan wordt volgens de uitgeschreven krijtlijnen. Inclusie moet de rode draad zijn doorheen alle stappen van je vrijwilligersbeleid. Hieronder staan alle onderdelen van een vrijwilligersbeleid opgelijst met een aantal voorbeelden over hoe je die een inclusieve invulling kan geven. Let wel: neem niet zomaar dingen over, maar bekijk eerst wat haalbaar is binnen de context van jouw vrijwilligerswerking.

Tip: een inclusief vrijwilligersbeleid stel je niet alleen op. Betrek verschillende stakeholders, en vergeet vooral je vrijwilligers niet!

1. Visie op inclusief vrijwilligerswerk

Begin met je visie op inclusief vrijwilligerswerk. Je beleid is daar een praktische vertaling van.

2. Informatieplicht

Hoe zal je voldoen aan de informatieplicht? Werk je met een ondertekende informatienota? Zet je alle info op je website? Organiseer je infoavonden voor je vrijwilligers? ...

➤ *Inclusief werken kan hier betekenen: vertalingen voorzien, gemakkelijke en klare taal gebruiken, verschillende mediakanalen gebruiken,...*

3. Verzekeringsplicht

Hoe verzekeren we onze vrijwilligers? Tegen welke risico's zijn ze gedekt?

➤ *Inclusief werken kan hier betekenen: nadenken over bijkomende risico's die mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie lopen,...*

4. Kostenvergoedingen

Geven we kostenvergoedingen aan onze vrijwilligers, en zo ja, volgens welk systeem en hoe worden de betalingen geregeld?

➤ *Inclusief werken kan hier betekenen: inschatten of je bepaalde groepen vrijwilligers uitsluit als je geen kosten vergoed en alternatieven bedenken om vrijwilligers toch zoveel mogelijk deel uit te laten maken van je organisatie*

5. Werven

Welke strategieën gebruiken om vrijwilligers te werven? Welke wervingskanalen gebruiken we? Wie zoeken we en wat moeten ze kunnen? Hoe volgen we de aanmeldingen op?

➤ *Inclusief werken kan hier betekenen: zoeken naar talenten, nadenken over werven van vrijwilligers uit specifieke doelgroepen of vrijwilligers in een maatschappelijk kwetsbare positie, inclusieve vacatures opstellen, inclusief taalgebruik hanteren, verschillende mediakanalen gebruiken, samenwerken met andere organisaties,...*

6. Onthalen

Wat is onze onthaalprocedure? Hoe heten we nieuwe vrijwilligers welkom?

➤ *Inclusief werken kan hier betekenen: nadenken over hoe verschillende soorten mensen zich welkom voelen, de persoon achter de vrijwilliger leren kennen, openstaan voor de bezorgdheden en noden van de nieuwe vrijwilliger en eventueel oplossingen zoeken,...*

7. Begeleiden en vormen

Hoe gaan we onze vrijwilligers begeleiden en opvolgen, en wie zal dat doen? Hoe willen we proberen flexibel te zijn? Welke vormen voorzien we? Hoe evalueren we onze vrijwilligers?

➤ *Inclusief werken kan hier betekenen: vorming rond inclusie of aanverwante thema's organiseren, tijd en middelen vrijmaken om vrijwilligers (in een maatschappelijk kwetsbare positie) op maat te begeleiden, flexibele werkuren en -locaties voorzien om te kunnen vrijwilligen, regelmatig het functioneren van de vrijwilliger bespreken (al hoeft dat niet altijd op een formele manier!),...*

8. Motiveren en waarderen

Welke inspanningen doen we om vrijwilligers duurzaam te motiveren en hen te waarderen?

➤ *Inclusief werken kan hier betekenen: de motivatie van de individuele vrijwilliger achterhalen en daarop inzetten, elke vorm van inzet waarderen (hoe klein dan ook), een waarderingsbeleid uitwerken dat niet alleen gericht is op alle vrijwilligers maar ook oog heeft voor de waarderingsbehoeften van de individuele vrijwilliger, inzetten op talentgericht vrijwilligerswerk,...*

9. Inspraak geven

Hoe willen we ervoor zorgen dat vrijwilligers voldoende inspraak hebben?

➤ *Inclusief werken kan hier betekenen: feedback en ideeën vragen aan alle vrijwilligers (niet alleen de meest mondige), vrijwilligers op alle niveaus betrekken en vanaf de eerste stapjes van een project of activiteit,...*

10. Inzetten op verbinding en sfeer

Hoe zullen we inzetten op de verbondenheid tussen vrijwilligers? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat iedereen zich welkom voelt in de vrijwilligersploeg? Hoe maken we van onze vrijwilligersploeg een hecht team?

➤ *Inclusief werken kan hier betekenen: activiteiten organiseren waaraan iedereen kan deelnemen en elkaar kan leren kennen (los van het vrijwilligerswerk), rekening houden met verschillende gebruiken, rituelen en culturen tijdens teamactiviteiten (bv. nadenken over het serveren van alcohol, veganistische en halal opties voorzien, gebedstijden respecteren en een gebeds-/stilteruimte voorzien, genderinclusieve toiletten of kleedkamers voorzien,...), T-shirts voorzien voor de vrijwilligers waarbij kan gekozen worden voor gedetailleerde of niet-gedetailleerde modellen (i.p.v. mannen- en vrouwenshirts!), kliekvorming bestrijden,...*

11. Beschermen

Hoe willen we onze vrijwilligers beschermen tegen risico's in het vrijwilligerswerk? Wat bij een melding van grensoverschrijdend gedrag? Is er een klachtenprocedure en zo ja, hoe gaat die in zijn werk? Hoe gaan we om met de persoonsgegevens van vrijwilligers?

➤ *Inclusief werken kan hier betekenen: extra aandacht besteden aan het beschermen van vrijwilligers in een maatschappelijk kwetsbare positie, ondersteunen bij het in orde brengen van de nodige papieren (OCMW, RVA,...), een charter rond inclusief vrijwilligerswerk opstellen en door iedereen laten ondertekenen, duidelijke afspraken en regels maken rond respectvol met elkaar omgaan en duidelijk stellen wat er gebeurt als die niet worden nageleefd,...*

12. Communiceren

Hoe willen we communiceren naar onze vrijwilligers? Hoe communiceren we over onze vrijwilligerswerking naar de buitenwereld?

➤ *Inclusief werken kan hier betekenen: inclusief taalgebruik hanteren, verschillende mediakanalen gebruiken, vertalingen voorzien (bv. Vlaamse Gebarentaal, gemakkelijkere/klare taal, pictogrammen,...), inclusieve beelden gebruiken,...*

13. Afscheid nemen

Hoe gaan we om met vrijwilligers die vertrekken uit de organisatie? En met vrijwilligers die weg willen? En met vrijwilligers die niet weg willen maar waarvan we vinden dat die niet verder kunnen vrijwilligen in onze organisatie?

➤ *Inclusief werken kan hier betekenen: extra aandacht besteden aan exitgesprekken, vrijwilligers (in een maatschappelijk kwetsbare positie) doorverwijzen of toeleiden naar andere organisaties, op een persoonlijke manier bedanken voor de inzet, mensen betrokken houden bij de organisatie (maar niet in de hoedanigheid van vrijwilliger),...*

14. Evalueren

Hoe evalueren we ons vrijwilligersbeleid?

➤ *Inclusief werken kan hier betekenen: inspraak geven in de opmaak of herwerking van het vrijwilligersbeleid, feedback vragen van alle vrijwilligers (niet alleen de meeste mondige),...*